

Guia per al bon ús dels pictogrames

Conceptes, pautes i recursos

dincat Plena
inclusió
Catalunya

www.dincat.cat

Una guia de:

amb el suport de:

I la col·laboració de:

Guia en [Lectura Fàcil](#).

Coordinació: **Luciana Burin**, tècnica d'Accessibilitat Cognitiva a Dincat.

Autoria i validació: Grup de treball de Comunicació Augmentativa de la Xarxa d'Accessibilitat de Dincat.

Dincat

Carrer Consell de Cent, 445-449, Entresol B

08013 Barcelona

www.dincat.cat

✉ Correu electrònic: info@dincat.cat

✕ X: [@_dincat](#)

📷 Instagram: [@_dincat](#)

🌐 LinkedIn: [/dincat](#)

📘 Facebook: [@dincatcomunicacio](#)

Barcelona. 2025.

Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 Espanya (CC BY-NC-ND 3.0 ES)

Aquesta llicència vol dir que pots compartir la guia i el seu contingut però no els pots vendre ni modificar.

Les imatges d'aquesta guia són de:

Canva.

Sergio Palao. ARASAAC.

Plena Inclusión.

Logo de Lectura Fàcil d'Inclusion Europe.

Índex

<u>Introducció</u>	5
Conceptes	6
Tipus de pictogrames.....	10
 <u>Pictogrames per a la comunicació</u>	 11
Conceptes.....	12
Pautes.....	16
Recursos.....	16
 <u>Pictogrames en la Lectura Fàcil</u>	 19
Conceptes.....	20
Pautes.....	21
Recursos.....	23
 <u>Pictogrames per a la senyalització d'espais</u>	 24
Conceptes.....	25
Pautes.....	30
Recursos.....	32
 <u>Pictogrames per a pàgines web i aplicacions</u>	 33
Conceptes.....	34
Pautes.....	36
Recursos.....	38
 <u>Conclusions</u>	 39
Pautes generals.....	41
Bibliografia sobre l'ús de pictogrames.....	42

Introducció

Per què hem fet aquesta guia?

Moltes entitats volen millorar **l'accessibilitat cognitiva** dels seus espais, productes i serveis. Això vol dir que volen que tot sigui més fàcil d'entendre.

També hi ha entitats de Dincat que ofereixen serveis d'accessibilitat cognitiva per a altres empreses i entitats.

Amb aquesta guia us donem **conceptes, pautes i recursos** perquè totes utilitzeu bé els pictogrames.

En què ens basem?

Per fer aquest document ens basem en les pautes de:

- El CERMI: El Comité Español de Representantes de las Personas con Discapacidad.
- La Confederación Autismo España.
- La Confederación Plena Inclusión.
- El CEACOG: El Centro Español de Accesibilidad Cognitiva.

Accessibilitat Cognitiva

Característica que tenen les coses, els espais o els textos que fa que siguin fàcils d'entendre per a totes persones.

Conceptes

Què és l'accessibilitat cognitiva

L'accessibilitat cognitiva fa que el món sigui més fàcil d'entendre. Permet la comprensió de la informació i la comunicació.

L'accessibilitat cognitiva és un dret. L'article 9 de la Convenció Internacional dels Drets de les persones amb Discapacitat parla del dret a l'accessibilitat.

Aquesta convenció l'ha fet l'Organització de les Nacions Unides l'any 2006.

A més, l'accessibilitat cognitiva és un dret clau, perquè ens permet accedir a altres drets. Per exemple, el dret a l'educació o a la informació.

L'article 21 de la Convenció parla del dret a la llibertat d'expressió i d'opinió i del dret a l'accés a la informació.

Organització de les Nacions Unides

Conceptes

- L'accessibilitat cognitiva és diferent d'altres tipus d'accessibilitat.
- Cada persona entén les coses d'una manera diferent. No hi ha unes normes universals d'accessibilitat cognitiva. Hi ha unes normes bàsiques que ens guien.
- Les mesures d'accessibilitat cognitiva per a la comunicació moltes vegades són personalitzades. Això vol dir que s'adapten a les necessitats de cada persona.
- Cal tenir en compte les necessitats de la persona per tal de crear recursos de comunicació que funcionin.

Conceptes

Què són els pictogrames

Els **pictogrames** són un tipus de dibuixos que representen paraules o idees.

Per exemple:

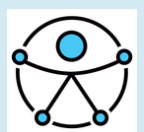
- una acció,
- un espai,
- una persona,
- o una activitat.

Els pictogrames ajuden
a les persones amb dificultats d'expressió
i a les persones amb dificultats de comprensió:

- a entendre els textos,
- a comunicar-se millor,
- a orientar-se en l'espai,
- a saber com comportar-se,
- i a entendre les pàgines web i aplicacions.

Això vol dir que els pictogrames
són una eina d'**accessibilitat cognitiva**.

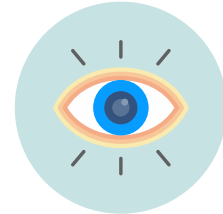
Tots aquests són pictogrames
que representen **l'accessibilitat**.
Els pictogrames ajuden a entendre el món.

Conceptes

Els **pictogrames** són suports visuals.

A més dels pictogrames, hi ha altres tipus de suports visuals que no són pictogrames. Per exemple les fotos, els gràfics o els logotips.

Suport visual

Com són els pictogrames?

Els pictogrames han de ser senzills i fàcils d'entendre. Com més simples siguin els pictogrames, millor. El seu objectiu és donar informació clara i ràpida, sense necessitat de paraules.

En aquest document parlarem dels diferents tipus de pictogrames que hi ha i sobre com utilitzar cada tipus.

Tipus de pictogrames

Hi ha diferents tipus de pictogrames.
Cadascun es fa servir per a una cosa diferent.

Hi ha pictogrames:

- Per a la comunicació.

- Per a textos en Lectura Fàcil.

- Per a senyalitzar espais.

- Per a pàgines web i aplicacions.

Pictogrames per a la comunicació

Conceptes

Conceptes de pictogrames per a la comunicació

Hi ha pictogrames que s'utilitzen com a eina de suport visual en la comunicació o com a alternativa a la parla. Això facilita la comunicació de les persones que tenen dificultat de comprensió o d'expressió.

Pictogrames

Quan ens comuniquem utilitzant pictogrames parlem de comunicació augmentativa. **SAAC** significa sistemes alternatius i augmentatius de comunicació.

Aquests sistemes són maneres de comunicar-nos diferents del llenguatge parlat.

A més dels pictogrames, hi ha altres eines de comunicació augmentativa. Per exemple, els gestos o la llengua de signes.

Quan s'utilitza parla i llengua de signes s'anomena **Comunicació Bimodal**.

Comunicació bimodal

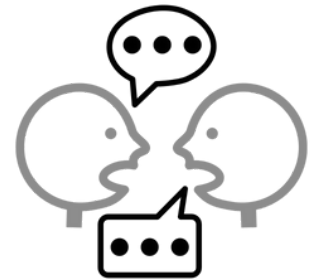
Conceptes

La comunicació és molt important per entendre el món.

Les persones es comuniquen per:

- expressar emocions,
- aprendre coses noves,
- preguntar,
- prendre decisions,
- participar i opinar,
- expressar necessitats,

entre moltes altres coses.

Comunicació

Imagina un món on no pots expressar-te. En aquell món és molt difícil dir el que vols, el que penses i el que necessites.

Si no pots comunicar-te, tot és més difícil.

Si no et pots expressar, la gent no t'entén.

Expressió

Quan les persones no poden comunicar-se, se senten frustrades i tristes perquè altres persones opinen i prenen decisions per elles o perquè no les comprenen.

Frustració

La comunicació augmentativa és important perquè resol aquest problema.

Millora el benestar emocional de la persona i evita conductes que ens preocupen.

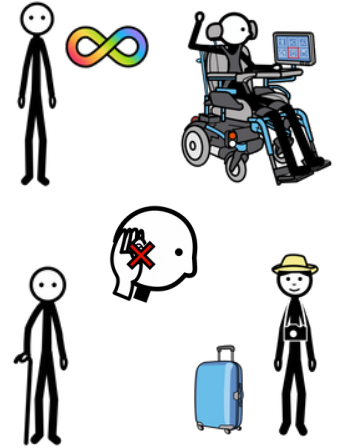
Conceptes

Hi ha gent que no utilitza la parla.

Per exemple algunes:

- persones amb autisme,
- persones amb paràlisi cerebral,
- persones grans amb deteriorament cognitiu,
- persones sordes,
- persones que no parlen l'idioma.

entre d'altres.

Persones que no utilitzen la parla

Els SAAC s'han inventat

perquè aquestes persones puguin comunicar-se.

Recorda que SAAC vol dir

Sistemes Alternatius i Augmentatius de Comunicació.

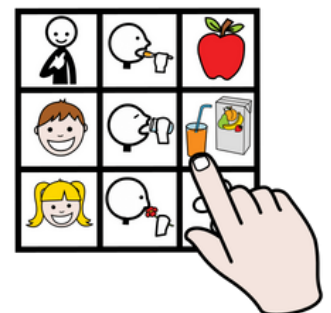
Els SAAC també faciliten la comprensió d'idees i conceptes.

Alguns SAAC utilitzen pictogrames en lloc de paraules.

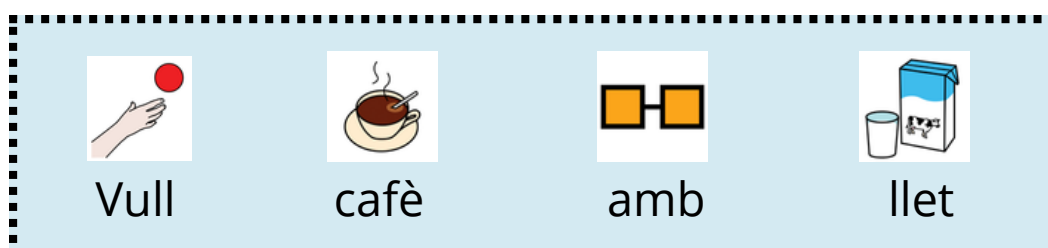
En aquests sistemes

cada pictograma vol dir una cosa diferent.

Pots construir frases amb pictogrames per comunicar-te.

SAAC

Vull

café

amb

llet

Conceptes

Els SAAC inclouen pictogrames.
També inclouen fotos de persones, coses i llocs
que la persona coneix.

Els pictogrames que s'utilitzen pels SAAC
no són universals.
Això vol dir que no els entén tothom.
Els SAAC es creen i s'adapten a les necessitats
de cada persona amb dificultats d'expressió.

ARASAAC és un banc de pictogrames
que es va fer molt popular per construir SAAC.
ARASAAC és popular perquè té molts pictogrames
que són gratuïts i lliures d'ús.
A més està en català.

Però, algunes persones prefereixen
altres pictogrames.

Les persones que fan servir pictogrames
per comunicar-se utilitzen comunicadors.
Elles han d'aprendre què vol dir cada pictograma.

Els comunicadors poden ser
quaderns en paper
o aplicacions per dispositius digitals.
Els dispositius digitals donen veu a la persona
i són més cars que els quaderns.
Es pot fer ús de les dues opcions.

Comunicadors

Pautes de pictogrames per a la comunicació

- Adapta el comunicador a cada persona.
- A més dels pictogrames, inclou fotos de les persones i llocs familiars per a la persona.
- Escull els pictogrames que serveixin per a totes les etapes de la vida.
- Utilitza pictogrames que no representin gènere ni raça sempre que no sigui necessari.
- Utilitza els pictogrames més simples.
- Acompanya els pictogrames amb les paraules que representen.
- Pren temps per construir i ensenyar el sistema de comunicació.
- Evita fer servir aquests pictogrames per senyals, no tothom entendrà què volen dir.

Biblioteques de pictogrames per a la Comunicació Augmentativa

- [ARASAAC](#)
- [SymbolStix Squares](#)
- [Widgit](#)
- [SPC](#)
- [Minspeak](#)
- [Bliss](#)

Entitats de referència

- [Plena Inclusió](#)
- [UTAC](#)
- [ALFASAAC](#)

Recursos

Comunicadors

- [Grid 3](#)
- [TD Snap](#)
- [Proloquo2go](#)
- [Eneso Verbo](#)
- [AstericsGRID](#)
- [Plaphoons](#)
- [Communicator 5](#)
- [METACOM](#)

Recursos de Comunicació Augmentativa

- [Pictofàcil: converteix frases a pictogrames d'ARASAAC.](#)
- [ARASAAC](#)

Pictogrames per a textos en Lectura Fàcil

Conceptes

Conceptes sobre pictogrames per a textos en Lectura Fàcil

Els textos en Lectura Fàcil són una eina d'accessibilitat cognitiva. En els textos en Lectura Fàcil els pictogrames expliquen paraules difícils o molt **abstractes**.

Hem de posar cada pictograma a un costat de la paraula que explica. Tots els pictogrames han d'estar al mateix costat.

Els pictogrames i fotos són elements que acompanyen al text. Hem de tenir cura del disseny per a fer un text amb el mateix estil.

A més, hem de tenir cura de:

- la mida dels pictogrames,
- la qualitat de la imatge.
- el número de pictogrames per pàgina.

Abstracte vol dir que és una idea o un sentiment que no es pot tocar.

Pots identificar els textos en Lectura Fàcil perquè porten aquests logotips

Pautes pels pictogrames en la Lectura Fàcil

Els pictogrames per a textos en Lectura Fàcil poden ser icones o dibuixos.

Utilitza:

- Fotos per quan vols fer referència a alguna persona o lloc concret.
Exemple: **Roma**.
- El logo, que és la imatge que identifica una marca o una entitat.
Exemple: **Dincat**.
- Pictogrames per quan vols fer referència a una idea abstracta.
Per exemple: **Llibertat**.
- El mateix estil de pictogrames en tot el document.
Si el document s'adreça a adults, evita els pictogrames infantils.
- El mateix pictograma per al mateix concepte en tot el text.

Roma

Logo de Dincat

Llibertat

Pautes

- No hi ha normativa específica pel disseny de pictogrames dels textos en Lectura Fàcil.

Podem utilitzar pictogrames de comunicació o pictogrames de senyalització als textos en Lectura Fàcil.

També es poden usar altres il·lustracions.

Han de ser pictogrames amb bona qualitat.
Han de tenir una mida que es vegi bé.

Pictogrames de comunicació

Pictograma de senyalització

- Tenim la norma UNE 153101 de Lectura Fàcil. UNE vol dir Una Norma Espanyola. Aquesta norma explica com s'ha de validar la comprensió dels pictogrames de textos.

La norma diu que almenys 3 persones amb dificultats de comprensió entenen el pictograma.

- Respecta la **Llei de Propietat Intel·lectual** a l'hora de triar la imatge que acompanya el text.

Llei de Propietat Intel·lectual

Aquesta llei protegeix les coses que crea una persona.

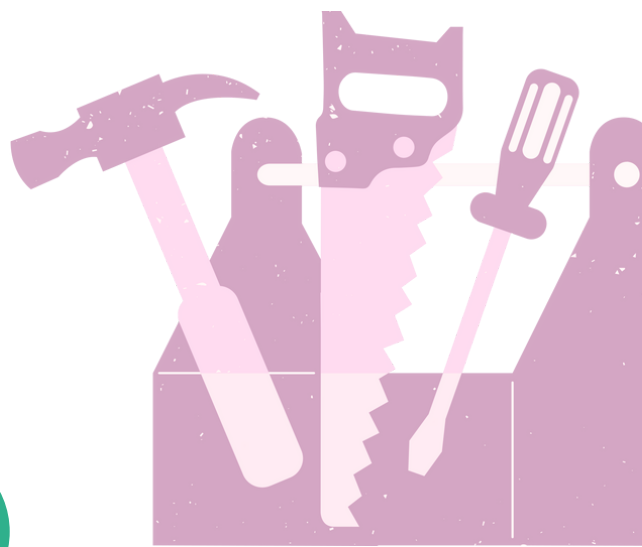
Per exemple: dibuixos, fotos, textos o vídeos.

La persona creadora decideix com es poden utilitzar.

No podem fer servir imatges o altres materials sense el seu permís.

Recursos de pictogrames per a Lectura Fàcil

- [Google Imatges](#). Busca imatges amb llicències lliures o cita la font.
- [Wikimedia Commons](#). Imatges gratuïtes. Busca imatges amb llicències lliures o cita la font.
- [Flickr](#). Busca imatges amb llicències lliures.
- [Canva](#). Imatges gratuïtes i de pagament. No cal citar la font.
- [Pixabay](#). Imatges gratuïtes. No cal citar la font.
- [Banc de pictogrames de Plena Inclusión](#)
- [Banc de pictogrames d'ARASAAC](#)

Pictogrames per a la senyalització d'espais

Conceptes

Conceptes de pictogrames per a la senyalització

Els pictogrames de senyalització t'ajuden a orientar-te en l'espai.

Per exemple a: aeroports, centres comercials o edificis.

Segur que els has vist alguna vegada. Aquests pictogrames són **universals**. Això vol dir que qualsevol persona pot entendre què volen dir, sense importar:

- si no parla la llengua del país,
- si no sap llegir,
- si té problemes de memòria,
- si hi ha molta llum o molt poca,
- si té discapacitat intel·lectual,
- si té baixa visió,
- si està despistada.

Universal

Conceptes

Imagina't que vas a la Xina de viatge,
ets al carrer
i vols anar al lavabo.
Et trobes aquest cartell.
Creus que podries trobar el lavabo?

I ara?

Els pictogrames universals
es fan servir a **tot el món**.

món

Els pictogrames de senyalització són molt importants.
Poden explicar:

- Quin espai és i perquè s'utilitza.
- Com arribar a un lloc.
- Com sortir d'un lloc.
- Què es pot fer i què no en un lloc.
- Què fer en situacions d'emergència.

Els pictogrames poden estar acompanyats de text,
o no.

Conceptes

Com són els pictogrames per senyalitzar espais?

- **Dibuixos molt senzills**

Són imatges d'un color sense detalls petits.
Així s'entenen ràpid.

- **Clars i grans**

Que es vegin bé de lluny.
Per això, s'utilitzen colors que es vegin molt
(com el blanc o el negre).
Han de ser grans.

- **Tothom els entén**

El més important és que moltes persones
els puguin entendre,
sense importar les seves capacitats,
formació o idioma.

- **Dins d'un requadre**

És bo que estiguin dins d'un quadrat.
Això ajuda a veure millor
i no confondre els pictogrames.

Recuadre

- **S'han de veure bé**

Els dibuixos han de ser nítids i clars,
sense estar borrosos.

- **Validats per moltes persones**

100 persones han de confirmar
que els pictogrames es veuen bé
i són comprensibles.

Validat

Perquè no podem fer servir els pictogrames de comunicació per senyalitzar espais?

- Els pictogrames de comunicació no són universals.
No tothom entén què volen dir.
- Aprendre els pictogrames universals
dona autonomia en sortir al carrer.
- Els pictogrames de comunicació són diversos
i adaptats a cada persona.
No segueixen la norma
de disseny i validació de pictogrames.
 - Tenen massa detall.
 - No estan formats per formes plenes.
 - No són fàcils d'entendre des de lluny.
 - No estan validats per persones amb baixa visió.
- Hi ha molts pictogrames de comunicació
per una mateixa paraula.

Quins problemes tenen els pictogrames de senyalització d'espais?

- Hi ha pocs pictogrames universals gratuïts i d'ús lliure.
- El disseny i validació de pictogrames segons la norma ISO-UNE 9186 és car i triga molt.
- A vegades les entitats públiques i privades dissenyen i validen pictogrames. Per utilitzar aquests pictogrames has de pagar.
- A vegades volem senyalitzar alguna cosa especial i no trobem el pictograma universal.
- Les persones que no surten sovint al carrer no reconeixen els pictogrames. Algunes persones han d'aprendre els pictogrames.

Pautes pels pictogrames per a la senyalització

- Si no trobes el pictograma que busques, utilitza un pictograma més general.

Per exemple:

Vols senyalitzar la pista de tenis però no trobes el pictograma.

Pots utilitzar el pictograma de la sala d'esports:

- Sempre utilitza pictogrames universals.
- Evita sobrecarregar l'espai amb molts pictogrames.
- Si dissenyes nous pictogrames assegura't que es veuen i entenen bé.
- Segueix la norma ISO 170002:2 per al disseny de pictogrames.
- Segueix les normes ISO 9186 per la validació de pictogrames.

Segueix aquestes normes:

- Pautes de disseny de pictogrames per a totes les persones:
Aquest text de Fundació ONCE explica que els pictogrames han de ser fàcils d'entendre i de veure per a totes les persones.
- Norma ISO 170002:2022:
Aquesta norma explica com han de ser els senyals i pictogrames dins dels edificis.
- Norma ISO 9186-1:
Aquesta norma explica com provar si la gent entén bé els pictogrames.
- Norma ISO 9186-2:
Aquesta norma explica com provar si la gent veu bé els pictogrames.

Bancs de pictogrames universals per a la senyalització

- [Banc de pictogrames de Plena Inclusión.](#)
- [Banc de pictogrames de Fundació Once.](#)
- [Banc de pictogrames per senyalitzar entitats de Plena Inclusión Murcia.](#) En castellà.
- [Banc de pictogrames de Madrid.](#)
- [Accesibiliconos.](#)
Per senyalitzar mesures d'accessibilitat.
- [ALGA Symbols.](#)
- [Noun Project.](#)
De pagament.
S'han de triar només els que compleixen amb la norma ISO 170002 i s'han de validar.
- [Banc ISO](#)
De pagament.
Cal citar la font.

Pictogrames per a pàgines web i aplicacions

Conceptes

Conceptes de pictogrames per a pàgines web i aplicacions.

Icones

Els pictogrames de les pàgines web i aplicacions ajuden a orientar-te dins de l'entorn digital.

Gràcies a aquests pictogrames pots trobar les coses que necessites.

També serveixen per a expressar emocions i relacionar-nos amb altres persones.

Els pictogrames web s'anomenen **icones**.

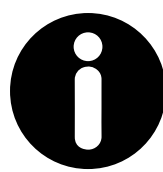
Aquestes icones són comunes i solen estar validades. Per exemple:

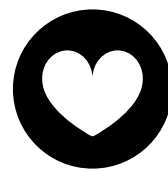
Wifi

Inici

Informació

M'agrada

No hi ha cap organisme oficial que validi les icones per al seu ús en disseny web. Però aquestes icones són reconegudes i utilitzades per dissenyadors de tot el món.

Conceptes

Les icones:

- Són compactes i petites.
- Són fàcils de reconèixer.
- No cal traduir-les.
- Són agradables a la vista.
- Tenen un alt contrast amb el fons.
- Poden estar acompanyades d'un text o etiqueta.
- Venen agrupades en grups d'icones del mateix estil de disseny.

Aquests paquets s'anomenen **col·leccions o llibreries**.

llibreria

Emoticones o emojis

Si fas una publicació en una xarxa social o quan et comuniquis per xat també fas servir **emoticones o emojis**.

Aquests també són un tipus de pictogrames per comunicar-nos dins de l'entorn digital.

Les emoticones o emojis:

- expressen emocions,
- fan referència a situacions i objectes,
- són informals,
- donen entusiasme i expressió al text,
- tenen la mateixa funció que el llenguatge corporal.

emojis

Pautes per l'ús de pictogrames per a pàgines web i aplicacions.

- Les icones han de ser fàcils de reconèixer i entendre per qualsevol persona.
- Les icones han de ser fàcils de recordar.
- Valida que les icones s'entenen amb persones amb dificultats de comprensió.
- No carreguis la web amb moltes icones.
- Fes servir les icones més conegudes.
Mira altres webs populars per copiar idees.
- Fes servir el mateix paquet d'icones a tota la web.
- Fes servir etiquetes amb text per explicar els pictogrames.
- Vigila el lloc on poses els pictogrames perquè siguin fàcils de trobar.

El **menú** sol estar a la cantonada superior esquerra.

Compartir sol estar a la cantonada superior dreta.

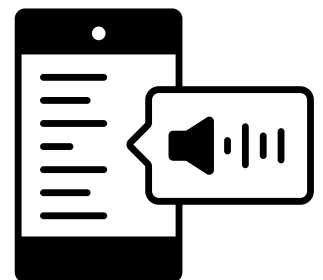
Pautes

- Utilitza icones i emojis que representin el que vols transmetre.
- Sempre fes servir el mateix pictograma per referir-te a la mateixa paraula.
- Segueix les [pautes WCAG 2.1](#) d'accessibilitat web. Aquestes pautes les ha creat una entitat que es diu **W3C**.
- No sobrecarreguis d'emojis els teus missatges i publicacions a les xarxes socials.
- Assegura't que les icones i emojis siguin compatibles amb **lectors de pantalla**.
- Utilitza icones conegudes. Pren de referència altres webs d'ús comú.

Logo W3C

Lector de pantalla:
és un programa que identifica i explica el que surt a la pantalla.

Lector de pantalla

Recursos

Recursos per l'ús de pictogrames per a pàgines web i aplicacions.

Els paquets d'icones més coneguts són:

- [The Noun Project](#)
- [Font Awesome](#)
- [Material Design Icons](#)
- [Bootstrap Icons](#)

També pots trobar icones a:

- [Icon archive](#)
- [Flaticon](#)
- [Icon Finder](#)

Conclusions

Conclusions

Hem arribat al final d'aquesta guia sobre l'ús de pictogrames.

Has après els tipus de pictogrames que hi ha, com utilitzar-los bé i quins recursos tens.

Si segueixes les pautes i utilitzes els recursos, ajudes a millorar l'accessibilitat cognitiva. Així totes les persones poden gaudir dels seus drets i ser incloses en la societat.

Et convidem a compartir aquesta informació i a aplicar els coneixements a la teva entitat.

Gràcies!

Pautes generals

Pautes generals per l'ús de pictogrames

- No facis servir pictogrames de comunicació per senyalitzar espais.
- Només fes servir pictogrames universals per senyalitzar espais.
- Segueix les normatives.
- Valida amb persones amb dificultats de comprensió.
- Pensa en el disseny de manera general.
- Respecta la llei de Propietat Intel·lectual.
Davant del dubte, tria sempre pictogrames lliures d'ús.
- Evita els **estereotips** masclistes o racistes.
- Sigues coherent en l'estil dels pictogrames que utilitzes.

Estereotip

Idea, expressió o imatge que té la societat d'alguna cosa o d'algú.

Roman sense canvis i es repeteix al llarg del temps.

Bibliografia

Bibliografia sobre l'ús de pictogrames

- [Guia “Com utilitzar els pictogrames,” de Plena Inclusión.](#)
- [Pictogrames de suport a la comunicació. Com utilitzar-los correctament?, de la Confederación Autismo España](#)
- [Recomanacions per promoure l'ús adequat de pictogrames per a l'accessibilitat universal, del CERMI.](#)
- [Guia ràpida de criteris i recursos sobre pictogrames. Accessibilitat cognitiva, del CERMI.](#)
- [Normatives i manuals recollits per Plena Inclusión](#)

Dincat

93 490 16 88

Carrer Consell de Cent 445 - 449 Entresol B. 08013 Barcelona

info@dincat.cat

www.dincat.cat